

Tito Pauloꝛe Titohât ekap kulemgum katbaꝛgiop.

O nanne Tito,

¹ Nâmâ Paulo. Anitâ Tihit tihit Amboꝛaꝛe Kiristohât aposolo sâꝛm âi nihimu mem hoꝛ baꝛwaꝛgim mansan. Anitâꝛe lohimbi nâꝛgâꝛyĩngim Kiristohât pat kuyĩngimu mansai. Yâkꝛe Kiristohât den nâꝛgâꝛetâ keterakyĩngimu yâkâlen biwiyaꝛaꝛe kepeim târârâhâk manꝛetgât Kiristoꝛe hâꝛgâꝛnohomu yâkât den bulâꝛe kâsikum yĩngim mansan.

²⁻³ Anitâ Den bulâꝛahât Amboꝛaꝛe hân himbim ki kândikyotgop yapâek nen manman kârikꝛahât pat kuningiop. Pat yakât topꝛe sâꝛm tetem lohimbi ekyongowomgât sâꝛpꝛe kalop. Otmu sâꝛp kalop ya ekmu ârândâꝛ otmu Kiristo hâꝛgâꝛngumu ge mâtâwân tetenihim âi nihiop. Âi nihiop ya mem yen orop manman kârikꝛan mannom sâꝛm biwinaꝛe yakât mem mansan.

⁴ Tito, emelâk nâꝛe Kiristohât den pat âlepꝛe ekgohomune nâꝛgârâ bulâꝛe otmu yâkâlen biwihe kalon. Sâꝛp yapâek netꝛe nanꝛe âwânaꝛe tânahomawot yakât dopꝛeâk tânahom yâkâlen biwinetnaꝛe kepeim hoꝛ baꝛwaꝛgim gait. Nâꝛe gâhât nâꝛgâꝛm Anitâ yuwu sâꝛm ulitguman. “O Awonꝛe Anitâ, gâꝛe Kiristo hâꝛgâꝛngurâ ge sârerenenekmâ muop. Otmu gâꝛe mumuꝛambâ mem yahatdâ gike orowâk tawot. Yetꝛe Titohât tihitꝛe otmutâ biwi

nângân nângânñaje sânduk sâekgât nângâman.”
Yawu sâm ulitguman.

Kiristohât komot yengât kunlipyene

⁵ Angoânâmâ Kirit yengâlen ari kapi ârândân hawamgum Kiristohât den pat âlepne ya lohimbi dondâhâlâk ekyongomutne nângânetâ bulâne otmu yâkâlen biwiyene katbi. Otmu gâne lohimbi galemyongorâ yâkâlen biwiyenane kepeim yâk orop konohâk otñetâ manmanyene kelihakbuapgât kunyene katgekban. Kunyene katgekâmâ Kiristohât komolipne yengâlen ari lohimbi yengât galemlipyene lok yuwuya mem katyekbuatgât sâm ekgohowan.

⁶⁻⁷ Lok yane to kârikne ki nem biwi hâlim otmai. Me ki kuk otmâ lohimbi mem siriken soroken katyekmai. Me bukulipyenane den ekyongonetâ nângâm yan ândâpyene ki kârikne otmap. Me lohimbi nombotñane otñetâ bâlemap yakât tepyene ki kou kâlâp semap. Me bukulipyene yengât iri sikumyene eknâlem ya meyingine sâm ki kâityongomai. Yâkne târârâhâk manñetâ ya yengât hakyenan tosa âlâ ki tetemap. Otmu imbi yâhâp kalimbu ki meyekmai. Otmu nimnaomlipyenane Kiristohâlen biwiyenane kepeim tem lâuwangimai. Otmu âwâ mâmâlipyene yengât gurâ ki mete pirik otyingimai. Yawu otmâ manñetâ lohimbine ki sâm bâleyingimai.

⁸ Lok yan yune yuwu manñetâ ârândân otmap. Lohimbi nembe kalem otyingimai. Otmu orotmeme âlepne otneâk nângâmai. Biwiyene galemahom kilik milik manñetâ lohimbine manmanyene

ekñetâ ârândân otmap. Biwiyenaje Anitâhâlen kepeim tem lâuwanjimai.

⁹ Otmu Anitâ yet Kiristo yetgât den bulâñe kâsikum yinjiwan ya nâñgâm biwi yâhâp ki otbi. Den yan yu biwiyenaje tiñâk mem lohimbi kâsikum yinjiñetâ nâñgâm biwiyenje hewewen otbuap. Yâhâ lohimbi nombotñeâmâ den kâsikum yinjiñimai ya nâñgâñetâ tâñât otmu den kakñan sânomai. Ya yengât engatyenan geñetâ den ya nâñgâñetâ keterakyinjim hengenjuwup.

Lohimbi dondâhâlâkñe den tâñât nâñgâñetâ nâñgân nâñgânyenje hâlim milim olop.

¹⁰ Topñe yuwuhât otmâ lok yawuya meyekmâ galemlipyenje katyekbuat. Lohimbi dondâhâlâkñe kunyenje kârikñe otmu den tâñât ya bukulipyenje yengât biwiyenan kionetâ nâñgân nâñgânyenje hâlim milim otmap. Otmu Yura lok nombotñenje hâkyenje torehenjan undip tuhanjinjetgât dondâ sâm hilipgumai. Yâkñe den âlâlâ kâsikum yinjiñimai ya nâñgâmune nahat otmap.

¹¹ Yawu gârâmâ lok imbi naomlipyenje oropñe yâk yengâlen torokatñetâ den tâñât kâsikum yinjiñimai. Yawu otñetâ lohimbiñe den kâsikum yinjiñimai ya nâñgâñetâ bulâñe otmap. Yakât otmâ tewetsenñe pato meyinjiñimai. Yawu otmai yan añunyenahât ki nâñgâmai. Yawu otmâ yâhâmaiñât kuyinjiwuatgât nanjan.

¹² Emelâk embânân Kirit yengât tâmbâlipyenje yengât poropete âlâñe manmanyenahât topñe nâñgâm den kulenguop ya yuwu tap.

“Kirit kapi ambolipñe kerekñe den perâkñe sâmai. Âi nep ki tuhum konam im tatmâ bât

kandiânâk nemai. Yawu otmâ bukulipyene mem bâleyekmai.”

13-14 Den kulempuop yakât nângâmune bulâne otmap. Yura nengât tâmbâlipnennje yengât biwiyenambâ den tânât âlâlâ tetemu alahum gai. Den ya lok yawuyane torokatmâ kâsikum anjim yakât nângânetâ yahatmap. Otmu nombotnane Kiristohât den bulâne nângânetâ helekne otmu pilâm yene engatyeneâk girem den âlâlâ bukulipyene orop alahum ya watmai. Yawu gârâmâ lokgât nângân nângân watmâ yâhâmaiât Kiristohât den kâsikum yingirâ nângânetâ keterakyingimu yâkâlenâk biwiyenane kepeim mannomai.

15 Lohimbi âlâ me âlâne Kiristohâlen biwiyenane kepeim manmai ya yengât Anitâne nine nanne baratne koko salek sâmmap. Otmu wuân me wuân hânân kalop ya lohimbi yane eknetâ âlepneâk hârok otmap. Yawuhât otmâ yu me yakât hâi sapa ki manmai. Yâhâ lohimbi nombotnaneâmâ Kiristohât den nângânetâ helekne otmap. Nângânetâ helekne otmu yene engatyeneâk otmâ orotmeme bâlene watmâ gai. Yakât otmâ biwi nângân nângânyene hâlim milim otmu orotmeme âlepne me orotmeme bâlene ya ki ekmâ kiwilimai.

16 Anitâhâlen biwinennane kepeim yâkât den topnambâek nângâmain sâm bukulipyene ekyongomai. Yawu gârâmâ Anitâhât den longânetâ yekmu dondâ bâlemap. Otmu nenne gurâ manmanyene ekmunne lok perâkne yawu otmap. Yakât otmâ âi yingimunne Anitâhât tem lâum yâkât lohimbi mem hewewen tuhuyeknomaiât dop âlâ

ki tap.

2

Titone Kiristohât den kâsikum yingiwuapgât Paulone sâop.

¹ Anitâ yet Kiristo yetgât den bulâne topnambâek nângâm lâumunne manmannenne kelihakmu mansain yakât topne kâsikum yingiwuatgât nanjan.

² Lok yaŋe biwiyene galemahom to kârikne ki neŋetâ biwiyene hâlim otbuap. Kiristohâlen biwiyenane tiŋâk kepeim yâkât lohimbi orop biwiyenane kepeikmâ konohâk otmu mannomai. Yawu manŋetâ lohimbine yekmâ ewe katyeknomai. Otmu lohimbi belângen manmaine mem âlâlâ tuhuyeknomai yan biwiyene ki houŋ sâuwap.

Imbilipyene yengât sâop.

³⁻⁵ Anitâne imbilipyene yekmu ârândâŋ olâkgât manmanyene galemahom heŋgenŋum mannomai. Den guruk, me den golâ, me den belângen ki sânomai. Otmu to kârikne neneâk ki nângânomai. Otmu biwiyene loklipyene yengâlenâk katmâ tem lâuyingim betyenehen ki kionnomai. Yawu otmâ nimnaomlipyene wawaeyekmâ tat tat memeyene galemŋum heŋgenŋunomai. Yawu otmâ manman âlepŋahât mâtâp ya baralipyene tiripyongoneta watnomai. Otmu lohimbi belângen manmaine yekmâ Kiristohât den pat âlepne yakât ki sâm bâlenomai.

Lok sihan yengât sâop.

⁶ Otmu lok sihan yaŋe yawuâk biwiyene galemahom kilik milik mannomai.

7-8 Yawu manñetgât gâ gikak senyenjan târârâhâk manmâ orotmeme âlepñe otmâ manbuat. Otmu Kiristohât den ya ki kelanjatmâ kâsikum yingiwuat. Den ya tâñ tâñâk ekyongorâ ya nângâm den kakñan sânomaihât dop ki otbuap. Otmu lohimbi belângen manmaine sâm bâleningim mâtâp manjuningine sâm pâpgum pilânomai. Yawu otnomai ya yengât nângâyinjñetâ kakñe otbuap.

Âi lok yengât sâop.

9 Otmu kunlipyenane âi lok ya yekñetâ ârândâñ olâkgât ewe katyekmâ yâk yengât tem lâunomai.

10 Otmu ki kombo tuhunomai. Yawu otmâ Anitâhât den kâsikum yingiwîn ya biwiyenane kepeim tâñ tâñâk watmâ manñetâ lohimbi belângen manmaine yekñetâ ârândâñ otbuap. Yekñetâ ârândâñ otmu Anitâ Tihit tihit Amboñahât nângâñetâ yahatbuap.

11 Anitâne ikñe engatñeâk otmâ Yesu Kiristo hângângumu giop. Ge manmâ nengât tosanenñe pilâningim manman kârikñahât mâtâp tiripnongop yakât yuwu sâmune nângâ.

12 Emelâk nenñe Anitâhât topñe ki nângâm nenñe engatnenñeâk watmâ orotmeme bâleñe topñe topñe otmâ manminiwin. Yawu manmunñe Kiristohât den pat âlepñe eknongonjetâ nângâmunnene keterakningimu orotmemenenñe bâleñe pilâm biwinenñe galemahom mansain. Yawu otmâ Anitâhâlen biwinenñane kepeim tem lâuwanjgim mansain. Yawu mansain yakât lohimbi belângen manmaine otñetâ kñgonj otmap yawu ki otnom.

13-14 Anitâ yet Kiristo dopyetņe konok. Yawu gârâmâ Kiristoņe nengât toсахât otmâ ge kawenennan kinmâ muop. Anitâņe mumuņambâ mem yahalop yan Manman Bâleņe Amboņahât paņgoņâmbâ holaņnenehop. Holaņnenekmu yâkâlen biwinenņane kepeim mansain. Yawu otmâ orotmeme âlepņeâk otmâ mannehât menenekmâ tosanenņe pilâningimu mansain. Yawu manmunņe yâkņe âwurem ge sârerenenekmâ manman kârikņan katnenekmu heroņe kakņan manbisâin. Yakât nâņgâm biwinenņe mem manmâ yâhânôm.

15 Den ekgohoan yu Anitâhât sâtgât otmâ kâsikum yingirâ nâņgâņetâ biwiyenę hewewenę otbuap. Yawu otdâ lohimbije nâņgâhihiņetâ ki gewuap. Otmu den yu lohimbi nombotņane ki nâņgâm nâņgâm otnomai yamâ sâyingiwuat.

3

Biwinenņe galemahom lohimbi kerek ewe katyekmâ mannom.

¹ Gawaman patoņe galemlipyenę katyekņetâ kinsai ya Kiristohât lohimbi kerekņe yâk yengât amutgen manmâ orotmeme âlepņeâk otmâ mannomaihât ekyongowuat.

²⁻³ Kândikum emelâk nenņe Anitâhât topoņe pâpgum nâņgân nâņgân bâleņe biwinenņambâ teteop ya watmâ otnehâlâk nâņgâm ihilâk mahilâk otminiwin. Lohimbi âlâ me âlâņe tep hero kakņan manņetâ yekmâ senņe âlâlâyenę ekņâlem meyiņgine sâm nâņgâminiwin. Otmu lohimbi nombotņe orop kasa oraņgiminiwin.

Yawu otmâ biwi nângân nângânnenje dondâ bâlemu manmunje kinjon manjon otminiop. Yawu otminiwin yakât nângâm gâje ekyongorâ ki hâiaknomai. Otmu den belângen ki sahaŋginomai. Lok nombotjaŋe den kakjan sahaŋginomai yamâ eweyiŋim lohotjan otyiŋginomai. Otmu nombotjaŋe kuk otmâ mem ge katyekne sâm otnomai ya mem sânduk tuhuyeknomai.

⁴⁻⁵ Emelâk orotmeme bâleje topje topje otmâ manminiwin yan Anitâ Tihit tihit Ambonjaŋe ikjahâk wawaenenekmâ Yesu Kiristo hângângumu ge hohetnennjan tetem manmâ nengât toсахât otmâ muop. Yakât otmâ yâkâlen biwinenje katmunje toen katnenekjetâ yapâ gâtjaŋe Anitâje tosanenje pilâm umam sâningiop. Yawu otmâ ikje Wâtgât mâmâjahât Heak hângângumu ge biwinennjan ge kelihahop. Biwinennjan ge kelihakmu manman âje teteningimu Anitâje manman kârikjahât pat kuningiop.

⁶⁻⁷ Yâhâ Anitâje ikjahâk Kiristo hângângumu ge nengât toсахât otmâ muop. Mum yahatmâ himbimân âwurem yâhâop. Yakât otmâ Anitâje Wâtgât mâmâjahât Heak nengâlen hângângumu giop. Ge mem hewewen tuhunenekmu Kiristohâlen biwinenje katmunje manman âlepjahât bulâje âlâlâ teteningiop. Otmu Anitâje nenekmu ârândâŋ otmu nine nanne baratne sâm manman kârikjahât pat kuningiop. Manman kârikjahât pat yakât bulâje menom sâm biwinenje mem mansain.

⁸ Den ekgohoan yu nângârâ bulâje otmu biwihan katmâ lohimbi Kiristohâlen biwiyenje kepeim manmai ya topjambâek ekyongorâ

lâum mannomai. Yawu manmâ manmanyene kelihakmu biwiyene galemahom henğengum orotmeme âlepneâk otmâ mannomai. Yawu mannomai yan lohimbiene manmanyene eknetâ ârândâñ otmu yene biwiyenahât topne nanğanğinomai.

⁹ Yâhâ tâmbâlipyene tetem sambe sambe othi ya yengât den pat ya lok nombotñane gâ orop alahune sâm otnomai yan ki nângâyıñgiuwat. Me biwiyenambâ nângân nângân tâñât âlâlâ tetemu den kakñan sahañgine sâm otnomai ya gurâ ki nângâyıñgiuwat. Yâhâ orowâk den sahañginomai yanâmâ nângâm bâleañgim hionaknomai. Otmu emelâk Anitâne girem den âlâlâ Mose ekumu kulemguop ya Yura papatolipnenñane yene nângân nângân yan torokatbi. Den torokatbi ya lâunomgât sâñetâ ki nângâyıñgiuwat. Den alahumai yan biwiyene ki kelihakmu mansai. Yakât otmâ den yawu yakât nângâmune helekne otmap.

¹⁰ Lohimbi yawuyane den tâñât yakât nângâñetâ yahatmu den kakñan sahañğinetâ Kiristohât lohimbiene hionakmaihât kuyıñgiuwat. Kuyıñgirâ ki nângâhihinomai otmuâmâ âlâkuâk kuyıñgiuwat. Yâhâ ândâpyene kârikne otmu yawuâk otmâ yâhânomai yanâmâ Kiristohât lohimbi ekyongorâ betyongonjetâ mannomai.

¹¹ Lohimbi yawuyane Kiristohât den tâpikgum otmâ hilipgum manñetâ Anitâne yekmu bâlemu hiliwahonomaihât pat mansai.

Den bâiñe sâop.

¹² Nâne kapi yu pilâm Nikopoli kapiân ari to yambu pesuk sâek sâm mambotbom. Yakât otmâ

gâñeâmâ Kirit pilâm Nikopoli kapiân in yawu takarâ penanngiakdom. Yakât nânngâm bukunenñe âlâ hânngângumune taka gâhât gewâk mem tatbuap. Yâhâ Atema me Tikiko hânngângumune takawuap yakât ki nânngâm hennguan.

¹³ Otmu bukuyâhâtnenñe yâhâp, kutyetñe Sena yet Apolo sâmb, yâkñe Kirit yengâlen kapi titipâ tatmâ arap yan takaromawot. Yâhâ Senañe âi yuwu mem manmap. Lohimbi âlâ me âlânñe otmâ hilipguai sâmb tembe lâunñe meyekmâ den âiân katyekñetâ kinmai. Yanñe topyene sâmb teteakñetâ Senañe tânyongomu den sâmb hâreyingimai. Aiop, gâhâlen takaromawot yan mâtâp meytgiwuatgât nanngan.

¹⁴ Gâ gikiâk mâtâp meytgiwuatgât ki yan. Kiristohât lohimbi ekyongorâ orotmeme âlepñeâk otmâ lohimbi umburuk mansai yawuya buku otyingim tânyongonomai. Yakât nânngâm Sena yet Apolo yetgât mâtâp meytginomaihât nanngan.

¹⁵ Nâ orop nep tânahom mansain orowâk nânngâhihiain. Otmu Kiristohât lohimbi ya gurâ nânngâyingian ya ekyongowuat. Anitânñe yen orop tatmâ tihityene otmu manñetgât nanngan.

Nâ âwâhe,
Paulo

Yesuât Den Pat Âlepŋe
The New Testament in the Selepet Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Selepet long Niugini

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Selepet

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

995083d2-705e-5a60-af47-1e36806ccbc